

Planirana izgradnja pogona za proizvodnju baznih ulja Grupe III u Ajedinjenim Arapskim Emiratima

Proizvođači Takreer, Neste Oil i OMV objavili su u siječnju 2008. godine zajedničko ulaganje u izgradnju pogona kapaciteta 500000 tona za proizvodnju baznih ulja Grupe III koji će biti smješten u Ruwaisu, Abu Dhabi. Dužnosnici su izjavili kako je svrha projekta da se priključi na postojeću Takreerovu rafineriju koja proizvodi sirovinu pogodnu za spomenute tehnologije proizvodnje baznih ulja. Jedna od važnijih strana ovog partnerstva jest da Takreer u Ruwaisu upravlja velikom rafinerijom s velikim sustavom za hidrokreking koji proizvodi sirovine pogodne za proizvodnju visokokvalitetnih baznih ulja. U tvrtki Neste, sa sjedištem u Espoou, Finska, smatraju kako projekt neće utjecati na njihovo zajedničko ulaganje s Bahrain Petroleum Co., s kojom u Bahrainu planiraju graditi postrojenje kapaciteta 400000 tona za proizvodnju baznih ulja Grupe III. Otvorenje spomenutog postrojenja u Bahrainu prvotno je planirano sredinom 2009. godine, međutim, izgradnja još nije počela. Mnogi projekti vezani za rafinerije zastali su u zadnjih nekoliko godina zbog visokih troškova razvoja. Neste i Bapco žele donijeti konačnu investicijsku odluku sljedeće godine, s namjerom otvaranja postrojenja u 2011.

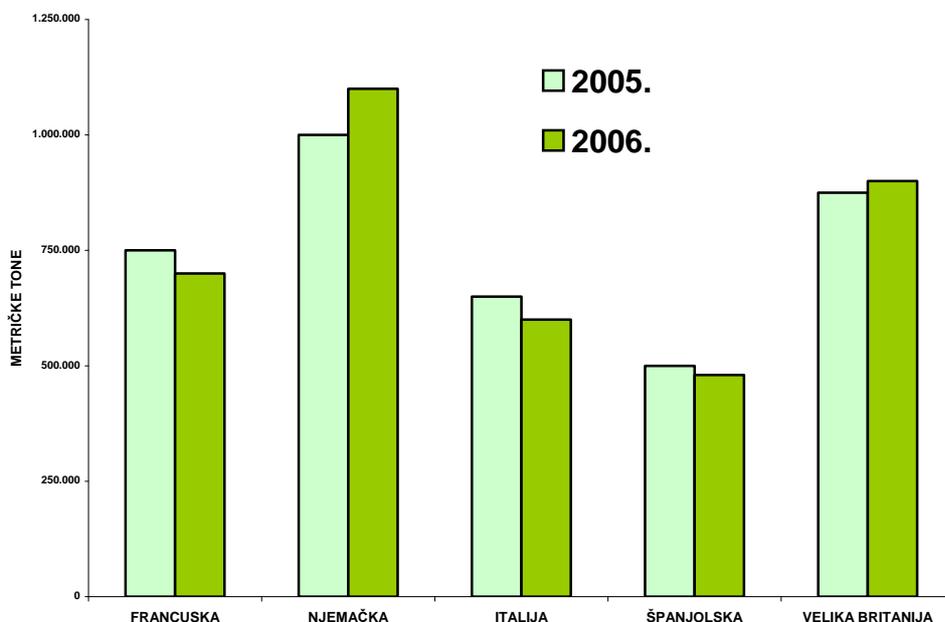
Takreer, službeno poznat kao Abu Dhabi Oil Refining Co., imat će 60 % udjela u postrojenju u Ruwaisu, dok će Neste i OMV imati svaki po 20 %. Tvrtke partneri planiraju odrediti i isplanirati inženjerski model izbora najpovoljnijih ulaznih sirovina za postizanje optimalne kvalitete finalnih proizvoda prema zahtjevima tržišta do drugog kvartala 2008. te nakon toga donijeti konačnu odluku o investicijama. Otvorenje postrojenja bilo bi otprilike tri godine nakon što se donese konačna odluka o investicijama. Bazna ulja će se, barem u početku, prodavati u Sjevernoj Americi i Europi.

Potražnja za mazivima raste u Zapadnoj Europi

Potražnja za mazivima u Zapadnoj Europi narasla je na 4,7 milijuna metričkih tona u 2006. godini, što predstavlja porast od 1,7 % u odnosu na 2005. prema zadnjim dostupnim podacima Europoluba. Godišnji izvještaj organizacije Europolub, izdan u ožujku 2008. prati potrošene količine maziva, uključujući procesna ulja, u 15 država koje su bile članice Europske unije u 2005. i u Švicarskoj. Na ukupni porast ponajviše je utjecao rast potražnje od 11,9 % u Njemačkoj koja je najveće tržište u regiji (Zapadna Europa) s potrošnjom od 1,1 milijuna tona. Spomenuti rast potražnje u Njemačkoj „pokrio“ je pad od 2,4 do 7,9 % u Španjolskoj, Francuskoj, Nizozemskoj, Švicarskoj i Portugalu. Potražnja na tržištu Velike Britanije porasla je za 2 %. Potrošnja motornih ulja unutar 16 država smanjila se za 3,8 % u razdoblju od 2005. do 2006., na 1,7 milijuna tona, nastavljajući dugoročni trend. Potražnja za motornim uljima u Zapadnoj Europi pala je na samo 70 % potražnje iz 1987. Trendovi ostalih kategorija su različiti. Potražnja za procesnim uljima narasla je za 19,5 % u razdoblju od 2005. do 2006. na 838000 tona, te je trenutačno za 70 % viša od one iz 1987. Potrošnja maziva za zupčaničke prijenosnike narasla je za 1 % u

razdoblju od godine dana na 1,1 milijun tona, što je otprilike za 15 % više od razine potražnje iz 1987. Potražnja za tekućinama za obradu metala i mazivim mastima pala je za 1,6 odnosno 2.3 % u razdoblju od 2005. do 2006., na 287000 tona odnosno 123000 tona. Obje količine predstavljaju otprilike 90 % potražnje iz 1987.

POTRAŽNJA ZA MAZIVIMA NA 5 NAJVEĆIH TRŽIŠTA U ZAPADNOJ EUROPI

U 2005. koja je zadnja godina za koju su dostupni podaci o izvozu, 25 članica Europske unije potrošilo je 72,9 % maziva proizvedenih unutar država članica Europske unije. Postotak se kretao između 70 i 76 % više od dva desetljeća, čak i dok se Europska unija širila. Europolub, udruga sa sjedištem u Parizu, sastavlja svoja izvješća na temelju podataka koje objavljuju agencije pojedinih država.

Tvrtka Ashland prerađivat će maziva za tvrtku Neste

Tvrtka Neste Oil objavila je u studenome 2007. dogovor prema kojem će njihova maziva prerađivati nizozemska podružnica tvrtke Ashland Inc., nakon što Neste zatvori postrojenje u Helsinkiju krajem 2008. Finska naftna tvrtka izjavila je u kolovozu 2007. kako će biti prisiljena zatvoriti Laajasalo postrojenje, jer je grad Helsinki predvidio tu lokaciju za stambenu gradnju. Ashland je matična tvrtka američkog trgovca motornih ulja Valvoline. Iz tvrtke Neste su izjavili kako su

razmatrali alternative za nastavljane proizvodnje s nizom potencijalnih partnera tijekom zadnje tri godine. Suradnja s tvrtkom Ashland povećat će konkurentnost Neste Oil maziva na tržištu. Ashland vodi poslove diljem svijeta te ima moderno proizvodno postrojenje u Dordrechtu u Nizozemskoj koje udovoljava strogim kriterijima kvalitete i sigurnosti koji se očekuju od svih partnera. Tvrtka Neste će i dalje voditi brigu o marketingu maziva koja se prodaju na Baltiku te u državama na području bivšeg Sovjetskog Saveza. Neste je također objavio završetak zakonskih savjetovanja sa zaposlenicima tvrtke Laajasalo vezanih za njihovu budućnost. Trećina od ukupno 45 zaposlenika tvrtke prebacit će se u restrukturiranu Nesteovu organizaciju maziva ili na druge pozicije unutar tvrtke, a desetak zaposlenika otići će u mirovinu.

Tvrtka Songwon, partner Tvrtke Zink u Europi

Tvrtka Songwon, proizvođač specijalnih kemijskih proizvoda sa sjedištem u Južnoj Koreji u studenome 2007. ušla je u partnerstvo s tvrtkom W. Zink GmbH sa sjedištem u Njemačkoj. Ugovor uključuje planove za izgradnju na neodređenoj lokaciji u Europi. Tvrtka Songwon proizvodi antioksidanse, amine, i ostale kemikalije koje se koriste u formulacijama mazivima, proizvodnji plastike, kod proizvodnje zaštitnih premaza i ostalim industrijama. Dužnosnici tvrde kako je partnerstvo s W. Zinkom dio Songwonove strategije kreiranja direktnih kanala prodaje prema tržištu te udovoljavanja specifičnim potrebama određenih tržišta. Tvrtka Songwon nije otkrila lokaciju postrojenja, ali je najavljeno da će biti otvorena u 2008. te da će imati kapacitet za proizvodnju nekoliko tisuća tona godišnje.

Planovi za izgradnju postrojenja u Saudijskoj Arabiji

Tvrtka Saudi Total Lubricants Co. potpisala je prošlog mjeseca ugovor o izgradnji prvog postrojenja tvrtke Total u Saudijskoj Arabiji. Saudi Total, ili Satlub, zajedničko je ulaganje između francuskog energetskog giganta i Al Zahid grupe, tvrtke iz Saudijske Arabije koja se bavi graditeljstvom i pružanjem industrijskih usluga. Postrojenje će biti izgrađeno u industrijskoj zoni King Abdullah Economic Citya uzduž Crvenog mora, a otvorenje se planira kroz dvije godine. Početno će imati kapacitet za proizvodnju 35000 tona maziva godišnje, međutim, ostavit će se prostor u samoj konstrukciji postrojenja za eventualno proširenje u budućnosti. Zajedničko ulaganje planira proizvodnju i trgovanje punim prodajnim asortimanom maziva u svrhu prodaje u Saudijskoj Arabiji te radi izvoza pod komercijalnim imenom Total.

Prethodno navedeno proizvodno postrojenje za motorna ulja (MOU) strateški je korak Satluba u Saudijskoj Arabiji s obzirom da je to najveće tržište maziva na arapskom poluotoku, a Satlub je naumio uspostaviti snažnu i dugoročnu prisutnost na spomenutom tržištu, izjavio je Jaques Souplet, direktor regije Bliski istok i središnje azijske tvrtke Total. King Abdullah Economic City bit će strateška i jedinstvena lokacija za proizvodno postrojenje Satluba koje će izvoziti proizvode u Afriku i ostale države Bliskog istoka.

Odobreno spajanje Prista Oil i Verila Lubricants

Bugarska agencija za nadzor i zaštitu tržišnog natjecanja dala je 13. prosinca 2007. odobrenje prijedlogu stvaranja zajedničkog ulaganja tvrtke Prista Oil i Verila Lubricants. The Commission for Protection of Competition (Komisija za zaštitu tržišnog natjecanja) zaključila je kako dogovor neće značajno promijeniti položaj dviju tvrtki. Tvrtke Prista Oil i Verila Lubricants nadaju se kako će njihov savez unaprijediti poslovanje u obje tvrtke te približiti kvalitetu njihovih motornih ulja razini Europske unije. Prista Oil, sa sjedištem u Sofiji, u Bugarskoj, trguje mazivima u nekoliko država istočne i srednje Europe. Verila Lubricants, također sa sjedištem u Sofiji, formulira, proizvodi i trguje mazivima i ostalim tekućinama za motorna vozila.

Tvrtka Cood gradi postrojenje u Nigeriji za tvrtku Dyson

Proizvođač iz Južne Afrike pristao je na izgradnju postrojenja maziva u Nigeriji kao jednu od stavki ugovora s američkim trgovcem motornih ulja. Prema dogovoru tvrtka Cood Industries gradi postrojenje u Lagosu u kojem će se proizvoditi maziva i proizvodi za obradu motora tvrtke Dyson Properties, koji se prodaju pod trgovačkim nazivom Synergen. Među spomenutim tvrtkama postoji aktualna veza; Cood prodaje Synergen proizvode u Južnoj Africi. Tvrtka Dyson imat će ulogu konzultanta u pogledu dizajna i izgradnje postrojenja u Lagosu te će imati 5 % udjela u postrojenju. Proizvodi proizvedeni u navedenom postrojenju prodat će se u Nigeriji i okolnim državama, a dužnosnici predviđaju da će prodaja u desetljeću dostići 70 milijuna američkih dolara. Planirani kapacitet proizvodnje učinit će spomenuto postrojenje vrlo profitabilnim, a troškove proizvodnje izrazito konkurentnim sa svim proizvodima na tržištu u Nigeriji. EMTA će imati dvostruke koristi, od kojih je jedna izravan udio u dionicama, a druga korist je uporište za jedan od temeljnih brandova u regiji s brzo rastućom populacijom i dugoročnim potencijalom za značajan ekonomski rast.

Bel-Ray se širi u Tursku i Egipat

Tvrtka Bel-Ray objavila je nedavno kako će FAC grupa imati ulogu distributera standardnih maziva za primjenu u industriji kao i maziva za prehrambenu industriju u Egiptu. Kao posebnu vijest, spomenuta tvrtka koja trguje mazivima i čije je sjedište u Americi, objavila je kako će tvrtka Tribolub Ltd. obavljati istu funkciju kao FAC grupa, ali u Turskoj. Dužnosnici su izjavili kako u Bel-Rayu vide mogućnosti za partnera za distribuciju maziva posebno za cementnu i tekstilnu industriju koje brzo rastu u Egiptu, a tekstilna industrija također ima snažan rast i u Turskoj. Prehrambena industrija raste u obje države. Sjedište tvrtke Bel-Ray je u Farmingdale, u New Jerseyu, a sjedište tvrtke FAC je u Aleksandriji, u Egiptu, dok je sjedište tvrtke Tribolub u Istanbulu, Turska.

Kline otvara sjedište u Europi

Tvrtka Kline and Co. objavila je krajem 2007. otvaranje ureda u Oxfordu u Velikoj Britaniji koji će biti njihovo novo sjedište u Europi. Konzultantska tvrtka će istodobno

zadržati svoj položaj u Bruxelessu, prijašnjem europskom sjedištu tvrtke. Tvrtka je imenovala Fred du Plessisa za vođenje ureda u Oxfordu kao potpredsjednika tvrtke Kline Europe. Pridružio se tvrtki 2007. i ima preko 25 godina iskustva u svjetskom poslovanju i konzultantskim uslugama, od čega 16 godina iskustva u poslovanju tvrtke Sasol. Iz tvrtke Kline, sa sjedištem u Little Falls, New Jersey, izjavili su kako je otvaranje novog ureda dio njihovog plana da pruže veće resurse europskim klijentima, posebno u kemijskoj i petrokemijskoj industriji.

Graham otvara postrojenje za proizvodnju ambalaže u Turskoj

Proizvođač plastičnih boca, tvrtka Graham Packaging Co. objavila je krajem 2007. početak proizvodnje u novom postrojenju u Turskoj. Dvokatno postrojenje veličine 4000 m² zamjena je za manje postrojenje smješteno u Istanbulu u kojem su prije proizvodili. Novo postrojenje zapošljava 60 ljudi. Tvrtka Graham, sa sjedištem u Yorku, Pensilvanija, jedan je od najvećih svjetskih proizvođača plastičnih boca proizvedenih puhanjem (blow-molded plastic bottles) za industriju maziva. Također proizvode plastične kontejnere za hranu i piće, proizvode za kućanstva i proizvode za osobnu njegu. Navedena investicija u novo postrojenje opipljiva je indikacija predanosti tvrtke Graham Packaging brzo razvijajućem turskom tržištu te će poslužiti kao temelj za rast u cijeloj euroazijskoj regiji, a posebno za rastuće potrebe u industriji maziva.

Izvor Lubes'n'Greases, siječanj-veljača 2008

Nakon smirivanja cijene baznih ulja opet rastu

U proljeće 2007. cijene sirove nafte počele su rasti i taj trend se nastavlja u 2008. Prije spomenutog razdoblja odnosno šest mjeseci prije rasta cijene su bile relativno stabilne. Međutim, tek krajem prošle godine cijene baznih ulja počele su pratiti postojeći trend rastućih cijena sirove nafte. Cijena lakih SN baznih ulja (bazna ulja Grupe I o.p.) počela je rasti krajem 2007., dok su cijene ostalih gradacija počele rasti krajem 2007. ili početkom 2008. godine. Spomenute promjene u cijenama nisu ništa novo. Tradicionalno su cijene baznih ulja obično nepromijenjene u prvih šest mjeseci od promjene cijena sirove nafte i sirovina, bilo da je riječ o trendu rasta ili pada cijena. Dugoročni ugovori znali su oslabiti utjecaj ponude i potražnje na tržište baznih ulja, te bi naizgled došlo do određene stabilizacije. Povremeno bi došlo do promjena cijena sirove nafte i sirovina za bazna ulja, ali na kraju određenog razdoblja cijene baznih ulja bi ostale iste. Gotovo kao da je zaboravljen razlog promjene cijena baznih ulja i sirovina. Stav trgovaca baznim uljima prema cijenama danas je manje opušten. To nije nimalo iznenađujuće s obzirom što je sve na kocki. Razine cijena mnogo su više nego prije nekoliko godina, a promjene cijena brže su i oštrije. Porast cijena od 25 USD po toni danas je uobičajen, međutim, u prošlosti prethodno spomenuti porast smatrao se nevjerojatnim.

Trenutačno postoje drugi razlozi za usporavanje kretanja cijene baznih ulja. Nedavno je zaostajanje u rastu cijena bilo, uglavnom, zbog opiranja kupaca da prihvate veće cijene od njihovih tradicionalnih ili ugovornih dobavljača. Takva

mogućnost opiranja proizlazi iz događaja od prije dvije godine kada je na tržištu baznih ulja došlo do ozbiljne nestašice u ponudi. Prije toga, proizvođači maziva iz Zapadne Europe tradicionalno su se držali jednog ili dva uobičajena dobavljača, uglavnom iz neposredne blizine. Kada je došlo do nestašice ponude kupci su bili primorani tražiti alternativne udaljene proizvođače. U početku, navedena situacija zahtijevala je više uloženog truda i vremena, međutim, proizvođači s većim brojem izvora danas imaju jači položaj u pregovorima s dobavljačima baznih ulja. Postoji obećavajući scenarij u vezi sa sveopćim troškovima s kojima se susreću proizvođači maziva prilikom dobivanja baznog ulja: posebno u pogledu specifičnosti određenog tržišta glede troškova prijevoza. Činjenica da su troškovi transporta narasli u zadnjih nekoliko godina daje nadu da će njihov rast malo pasti pogotovo zbog usporavanja rasta gospodarstva. Ukoliko se navedeno dogodi, troškovi transporta mogli bi ostati relativno stabilni, čak i ako F.O.B. (free on board) cijene budu raste. Ipak, sveopća očekivanja za predvidljivu budućnost jesu da će cijene baznih ulja rasti.

Problematika statusa baznih ulja

Ulazak baznih ulja API Grupe II u Europu zajedno s rastom uvoza baznih ulja Grupe III učinio je zaokret u dugoročnom pitanju jesu li bazna ulja standardni proizvodi ili posebni proizvodi s dodanom vrijednosti. Standardni proizvodi (u ovom slučaju bazna ulja Grupe I o.p.) jesu, naravno bazna ulja, proizvodi dogovorene standardne kvalitete koje proizvode razni proizvođači. Kao takvi, postaju generički, s malo međusobnih razlika koje bi opravdale veću razliku u cijeni. Posebni proizvodni specijaliteti, nasuprot prethodnima, razlikuju se vrijednošću koja se može opravdati tijekom uporabe. O spomenutoj problematici mnogo se raspravljalo čak i kad su bazna ulja Grupe I dominirala tržištem. Donekle su se izjednačavali različiti kemijski proizvodi prema vrsti, količini robe, broju gradacija i tipu isporuke koja se kupuje i prodaje. Međutim, ostaje činjenica da se bazna ulja proizvode posebnim tehnološkim postupcima u procesu prerade koji stvaraju dodatnu vrijednost.

Sada bazna ulja iz modernog postrojenja u Texasu dolaze na tržište zajedno s baznim uljem iz rafinerije u Sibiru koje je proizvedeno s tamošnjom uobičajenom sirovinom. Uspoređivanje navedena dva bazna ulja je kao uspoređivanje obične kaše s kavijarom. Spomenuto ne znači da su ulja Grupe I inferiorna. Bazna ulja Grupe I još uvijek dobro rade u mnogim aplikacijama. Postrojenja za proizvodnju Grupe II i Grupe III proizvode bazna ulja koja udovoljavaju specifikacijama vodećih konstruktora i proizvođača opreme. Bazna ulja Grupe I ne mogu udovoljiti nekim specifikacijama ili to ne mogu učiniti tako efikasno kao visokorafinirana bazna ulja. Čini se kako diferencijacija na tržištu potječe od proizvoda koji nude povećanu vrijednost proizvođačima maziva i krajnjim korisnicima. Trebamo li zbog navedenog razloga očekivati da će cijena baznih ulja Grupe II biti viša od cijene baznih ulja Grupe I, a cijena baznih ulja Grupe III biti još viša? Neposredna analiza troškova proizvodnje sugerira takav rasplet situacije.

Izvor: Lubes'n'Greases, ožujak/travanj 2008.

Priredila Silva Mandaković